Nr 35

Konstitutionsutskottets betänkande med anledning av motion om landstingens ledamotsantal.

Motionen

I motionen 1974:1185 av herr Schött (m) hemställs "att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om sådan ändring av landstingslagen att landstingens ledamotsantal bestäms till udda antal".

Motionären hänvisar bl. a. till att kommunfullmäktiges antal – efter en lagändring för några år sedan – skall bestämmas till ett udda tal, medan landstingen fortfarande kan erhålla också ett jämnt antal ledamöter. En översyn av landstingslagens bestämmelser framstår därför, enligt motionären, som önskvärd.

Gällande ordning m. m.

Enligt 10 § landstingslagen (1954:319) utses för varje valkrets i landstingskommunen, oavsett folkmängden, en landstingsman och därutöver efter folkmängden en landstingsman för varje påbörjat tal av 5 000. Enligt 11 § skall – med vissa i lagen angivna undantag – valkretsindelning göras så att för varje valkrets utses minst sju och högst tretton landstingsmän. Indelningen i valkretsar jämte det antal landstingsmän som skall utses för varje valkrets bestäms av landstinget. Beslut om indelning i valkretsar skall för att vinna bindande kraft underställas Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse (13 §). Något hinder enligt landstingslagen för landstingen att få ett jämnt antal ledamöter föreligger sålunda inte.

Med tillämpning fr. o. m. 1970 års val infördes år 1969 rätt för kommunerna dels att, utan att som tidigare vara bundna av föreskrivna maximital, bestämma hur många fullmäktige som skall utses, dels att utse suppleanter för fullmäktige (prop. 1969:129, KU 1969:44, rskr 1969:405). Samtidigt infördes i 5 § kommunallagen (1953:753) och i 5 § kommunallagen (1957:50) för Stockholm en bestämmelse om att kommunfullmäktiges antal skall bestämmas till ett udda tal. Det kan i sammanhanget nämnas att i lagen (1969:216) om antalet landstingsmän och valkretsindelningen i Stockholms läns landstingskommun för valperioden 1971–1973 föreskrivits att antalet ledamöter i landstinget skall vara 149 (prop. 1969:112 särskilt s. 48 och 100, KU 1969:25, rskr 1969:275). Enligt en ny lag (1972:624) gäller samma bestämmelse för valperioden 1974–1976 (prop. 1972:105, KU 1972:49,

rskr 1972:269). Frågan om motsvarande bestämmelser om udda antal fullmäktige borde införas i landstingslagen (1954:319), lagen (1957:281) om kommunalförbund eller lagen (1961:436) om församlingsstyrelse aktualiserades inte i samband med 1969 års reformarbete.

Utskottet

I motionen föreslås att riksdagen skall anhålla hos Kungl. Maj:t om en sådan ändring av landstingslagen att landstingens ledamotsantal skall bestämmas till ett udda tal. Utskottet har erfarit att utredningen (C 1970:30) rörande lagteknisk översyn av kommunallagarna m. m. inom kort kommer att föreslå lagregler som tillgodoser motionärens önskemål. Någon åtgärd från riksdagens sida torde därför ej nu vara påkallad.

Utskottet hemställer

att riksdagen förklarar motionen 1974:1185 besvarad med vad utskottet anfört.

Stockholm den 15 oktober 1974

På konstitutionsutskottets vägnar
HILDING JOHANSSON

Närvarande: herrar Johansson i Trollhättan (s), Boo (c), fru Thunvall* (s), herrar Mossberg* (s), Sten Andersson i Stockholm* (s), Bergqvist (s), Fiskesjö (c), Karlsson i Malung (s), Björck i Nässjö (m), Svensson i Eskilstuna* (s), Jonnergård (c), Nordin (c), fru Jacobsson (m), herrar Berndtson (vpk) och Lindahl i Hamburgsund (fp).

* Ej närvarande vid justeringen.

GOTAB 74 8030 S Stockholm 1974